

Strednodobý fiškálny výhľad 2025-2029

5. jún 2025

Ján Tóth

Téma dnešného stretnutia

Správa RRZ „Strednodobý fiškálny výhľad na roky 2025 až 2029“

- Vyhodnotenie plnenia výdavkových limitov v roku 2024
- Posúdenie vládnych rozpočtových cieľov zverejnených vo Výročnej správe o pokroku (nový program stability)
- Výhľad RRZ pre vývoj verejných financií v najbližších rokoch

Čo je limit verejných výdavkov?

- Ide o maximálne tempo rastu (európske pravidlo) resp. maximálna úroveň (národné pravidlo) výdavkov spadajúcich pod limit
- Výdavky spadajúce pod limit verejných výdavkov = výdavky verejnej správy znížené o:
 - Úrokové náklady
 - Výdavky financované z eurofondov a plánu obnovy
 - Spolufinancovanie k eurofondom*
 - Cyklická časť výdavkov na dávky v nezamestnanosti
 - Jednorazové výdavky
- Pri plnení limitu sa zohľadňujú aj vplyvy príjmových opatrení – neutralita pravidla (verejné financie možno konsolidovať príjmovými aj výdavkovými opatreniami)

* Pozn.: v roku 2024 boli súčasťou národného limitu, od roku 2025 nie

Strednodobý fiškálny výhľad na roky 2025-2029

Ciele zverejňovanej správy RRZ

- Rada prvýkrát posudzuje plnenie nových rozpočtových pravidiel pre rok 2024
- Vývoj verejných financií sa hodnotí na základe dodržania stanoveného tempa medziročného rastu výdavkov – EÚ pravidlo
- Zároveň Rada hodnotí aj dodržanie stanoveného limitu verejných výdavkov – nové národné pravidlo
- Nad rámec týchto zákonom minimálnych požadovaných úloh Rada
 - posudzuje vládne rozpočtové ciele zverejnené vo dokumente Výročná správa o pokroku Slovenskej republiky 2025 (predtým program stability)
 - zverejňuje vlastný odhad vývoja deficitu a dlhu v najbližších rokoch

Hlavné závery – vyhodnotenie plnenia limitu výdavkov **RRZ**

- Podľa Rady prišlo v roku 2024 k prekročeniu pevne stanoveného limitu verejných výdavkov – národného pravidla – o 189 mil. eur.
- Naopak, pri medziročnom raste čistých výdavkov podľa nových európskych pravidiel došlo k splneniu povoleného rastu s rezervou 2,4 p.b., čo predstavuje 1,3 mld. eur.
- Rôzne závery pri vyhodnotení plnenia týchto pravidiel svedčia o ich vzájomnej nekonzistentnosti. Podľa RRZ je dôležité, aby pevne stanovená nominálna suma limitu, ktorá slúži na operatívne riadenie rozpočtu, bola zosúladená s požiadavkami európskych pravidiel.
- Aktuálne európske požiadavky na rast čistých výdavkov podľa RRZ zďaleka nezaručujú ozdravenie verejných financií do roku 2028, ako bol ich pôvodný zámer, a preto by národné fiškálne ciele mali byť výrazne ambicióznejšie.

- Vláda už po roku uvoľňuje rozpočtové ciele pre roky 2026 a 2027 o 0,4-0,5 % HDP a odkladá cieľ zníženia deficitu pod 3 % HDP do roku 2028, čo zdôvodňuje nepriaznivými geopolitickými faktormi.
- Podľa Rady môže byť čiastočné uvoľnenie rozpočtových cieľov opodstatnené vzhľadom na zhoršenie ekonomického vývoja, avšak prezentovaná miera uvoľnenia sa javí byť nadmerne pesimistická a neopiera sa o nezávislé odhady Výboru pre makroekonomické prognózy.
- V každom prípade je podľa Rady potrebné zabezpečiť, aby k uvoľneniu cieľov pre deficit neviedli nové výdavky, ktoré priamo nevyplývajú z geopolitických a makroekonomických rizík. **Výdavky, ktoré súvisia s novými vládnymi politikami, by mali byť v plnej miere kompenzované úspornými opatreniami tak, aby sa ich vplyvom deficit nezvýšil.**

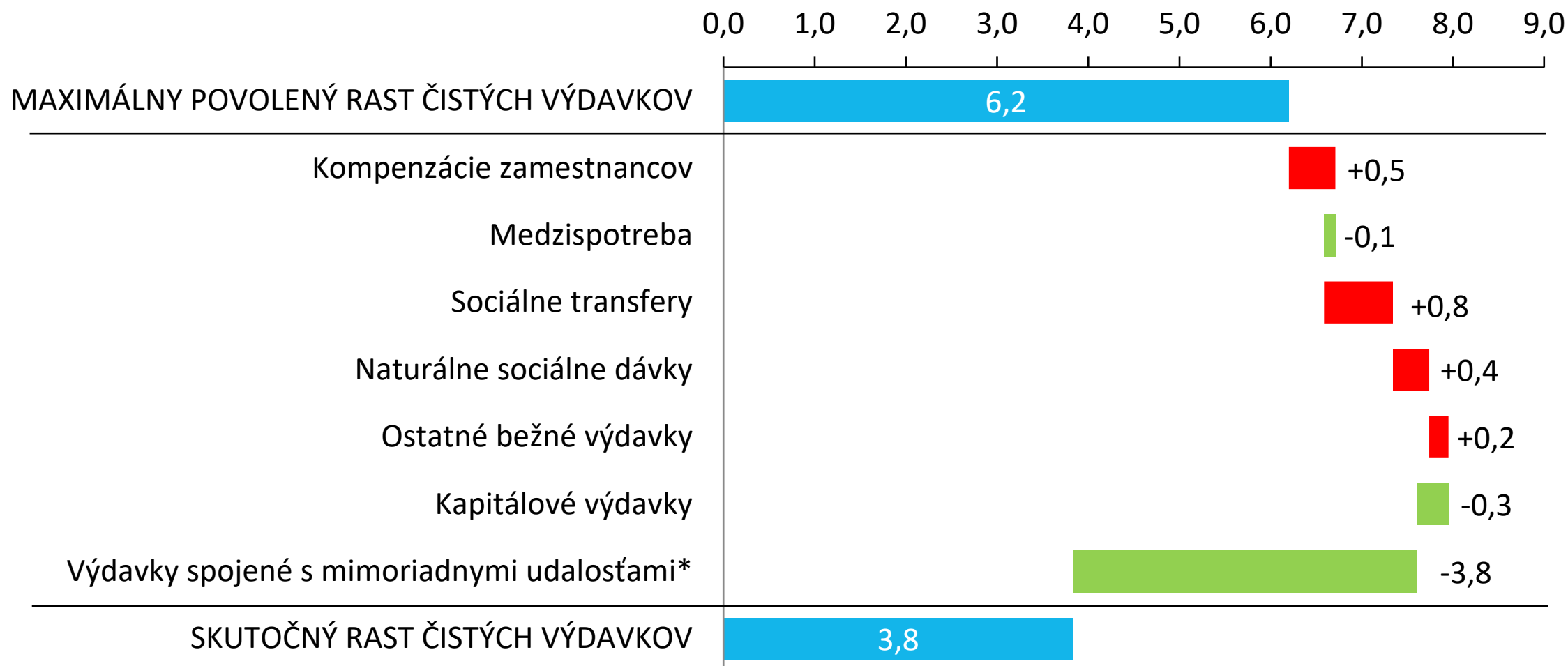
Hlavné závery – strednodobý fiškálny výhľad podľa RRZ **RRZ**

- **RRZ odhaduje deficit pre aktuálny rok 2025 vo výške 5,0 % HDP (6,9 mld. eur), čo prekračuje vládny cieľ z rozpočtu o 0,3 % HDP (403 mil. eur) aj aktuálny odhad vlády o 0,1 % HDP (129 mil. eur).**
- **Na splnenie deklarovaných cieľov potrebuje vláda podľa RRZ prijať opatrenia pre rok 2026 za 1,2 % HDP (1,8 mld. eur) a následne pre rok 2027 dodatočných 0,5 % HDP (0,8 mld. eur).**
- Potreba opatrení pre rok 2028, t.j. v ďalšom volebnom období, predstavuje 1,1 % HDP (1,8 mld. eur), pričom veľkosť opatrení je navýšená kvôli ukončeniu platnosti dočasných príjmových opatrení v roku 2027.

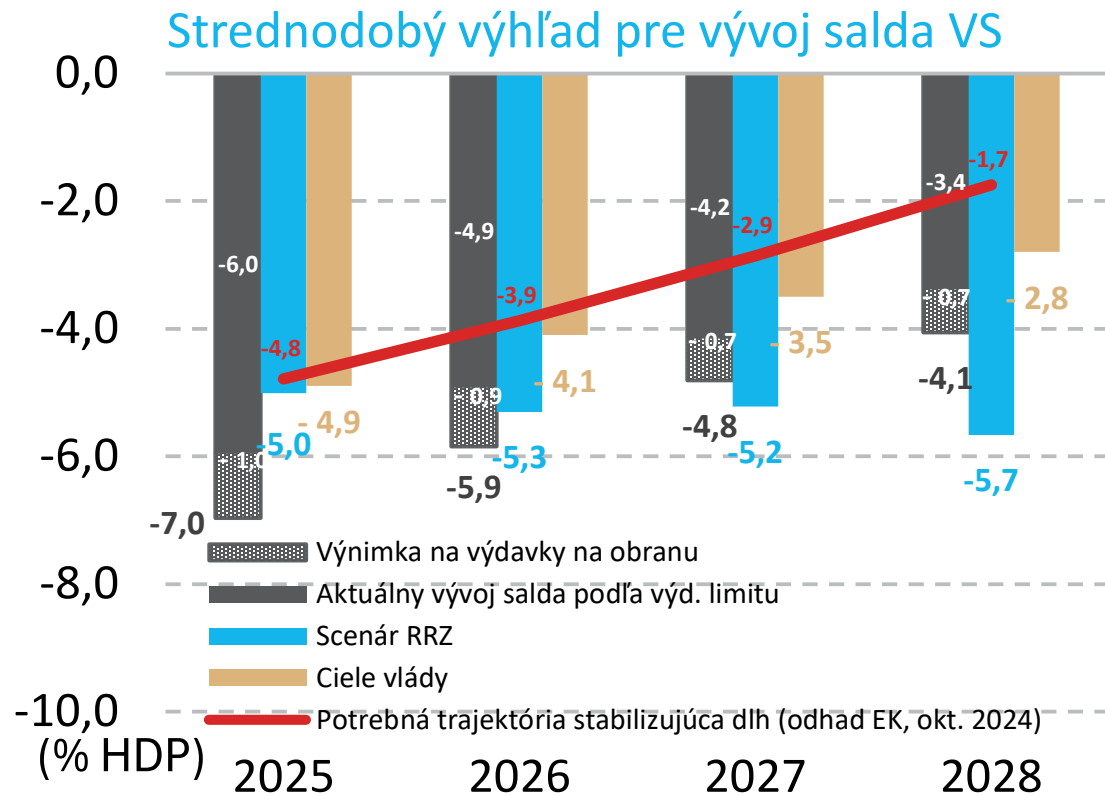
Podľa aktuálnych údajov národný limit výdavkov pre rok 2024 **nebol dodržaný, európsky áno**

- Podľa Rady došlo v roku 2024 k **prekročeniu stanoveného nominálneho limitu verejných výdavkov** – národného pravidla – o 189 mil. eur.
- Naopak, pri **medziročnom raste čistých výdavkov** podľa nových európskych pravidiel došlo k **splneniu povoleného rastu s rezervou 2,4 p.b.**, čo predstavuje 1,3 mld. eur.
- Dôvodom odlišného hodnotenia je vzájomná nekonzistentnosť týchto pravidiel:
 - národný limit bol vypočítaný MF SR z údajov, ktoré sa neskôr aktualizovali (ale limit už nebol prepočítaný – išlo o sumu určenú v zákone)
 - európsky limit, t.j. tempo rastu výdavkov, sa vyhodnocuje vždy pri najaktuálnejších dátach
- Nekonzistentnosť – možné problémy s realizovaním fiškálnej politiky:
 - národný limit je rozpísaný na jednotlivé subjekty verejnej správy, ktoré ho musia dodržať – ide o operatívny nástroj riadenia rozpočtu
 - európsky limit určujúci z hľadiska celkového vývoja verejných financií a prípadných sankcií

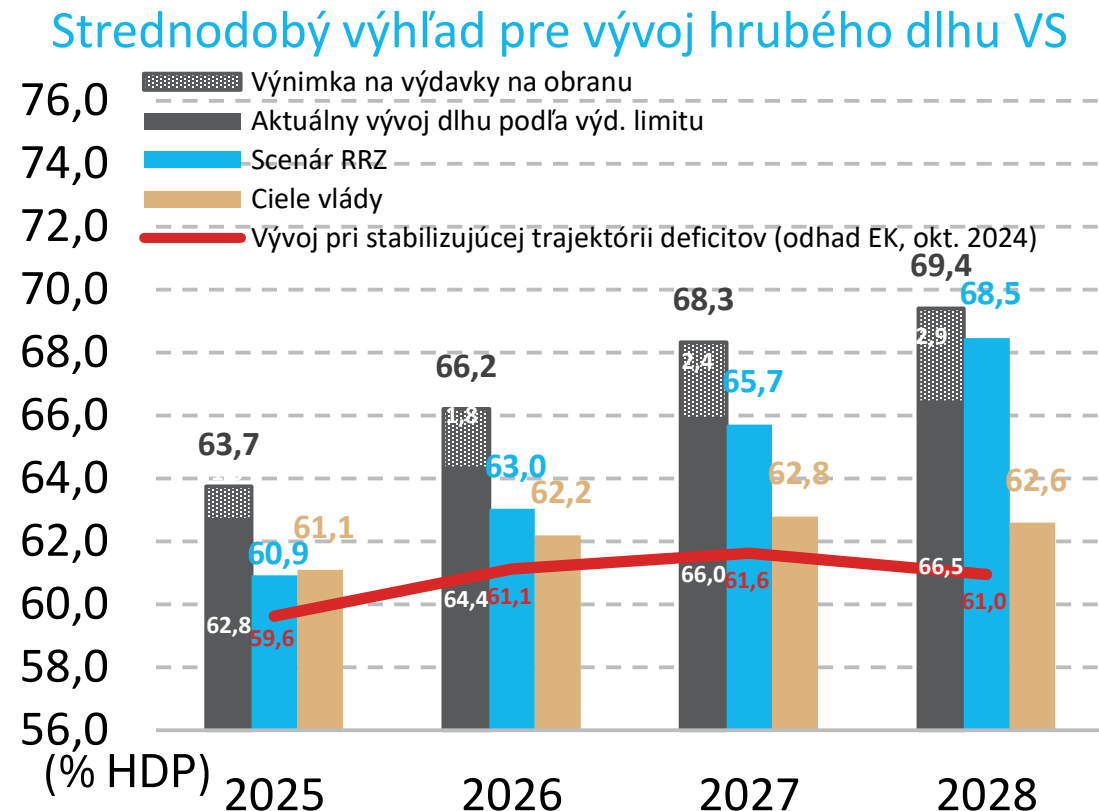
Čisté výdavky rástli v roku 2024 pomalšie, najmä vďaka poklesu energodotácií vplyvom zníženia trhových cien z extrémnych úrovní

Plnenie európskych pravidiel nevedie k ozdraveniu verejných financií do roku 2028

Zdroj: EK, MF SR, RRZ

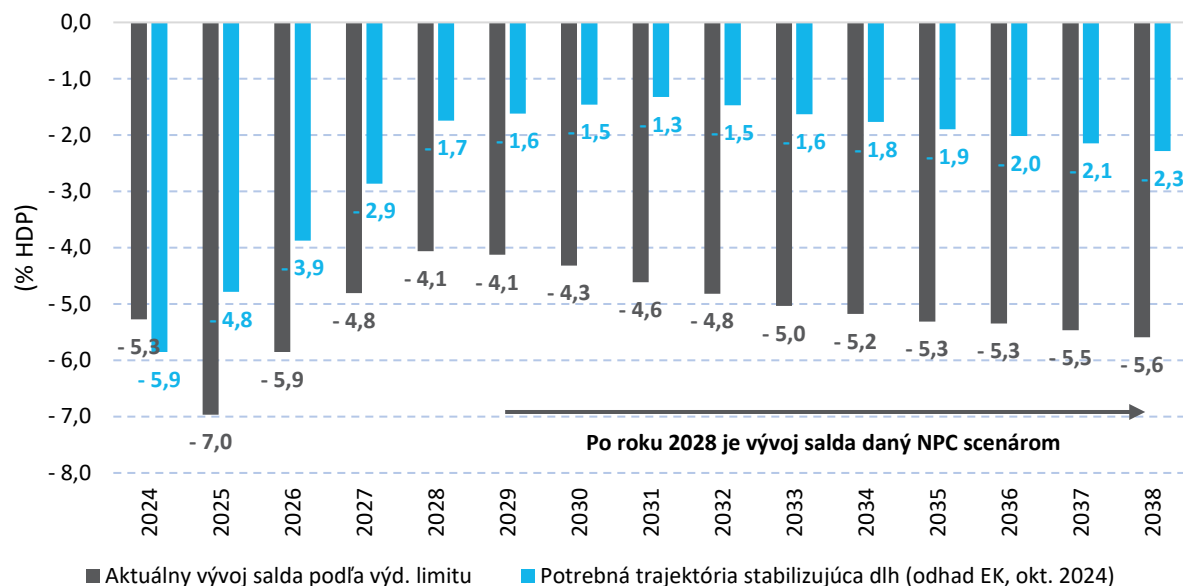

Zdroj: EK, MF SR, RRZ

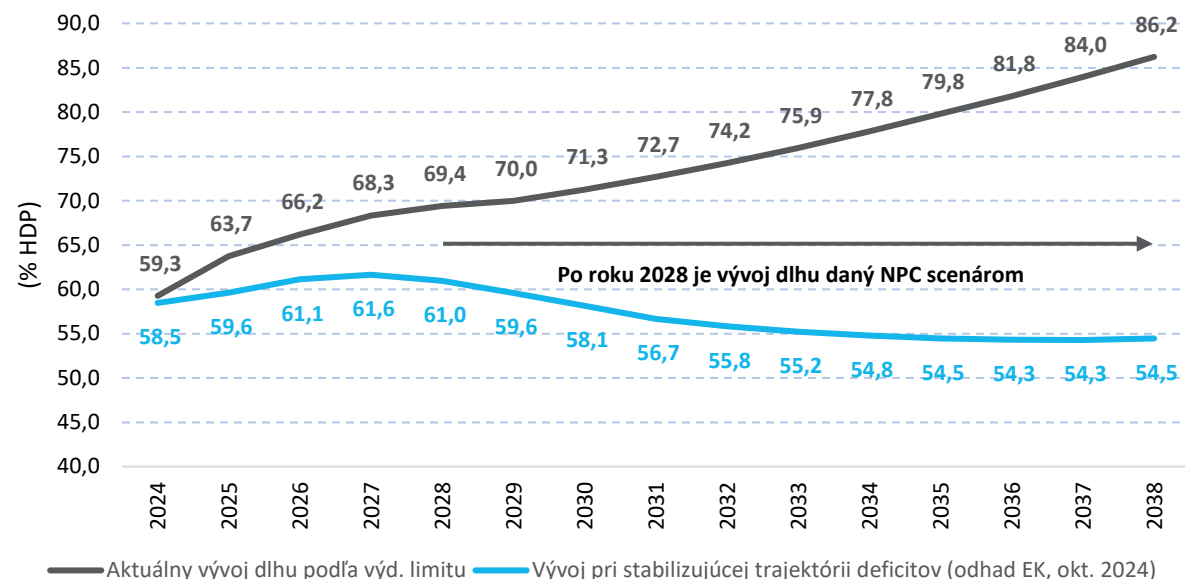
- Nerealistický predpoklad EK o jednotkovej elasticite príjmov (príjmy rastú ako HDP)
- Nová výnimka na obranné výdavky (0,7-1% HDP pri aktuálnom odhade RRZ)
- Na stabilizáciu dlhu je potrebné znížiť deficit na 2,7 % HDP do roku 2028

Ak nebudeme mať prísnejšie ciele, po roku 2028 bude potrebná ďalšia zásadná konsolidácia

Porovnanie predpokladov EK a aktuálneho odhadu RRZ pri splnení európskych pravidiel do roku 2028 (vľavo saldo VS, vpravo dlh)

Zdroj: EK, MF SR, RRZ

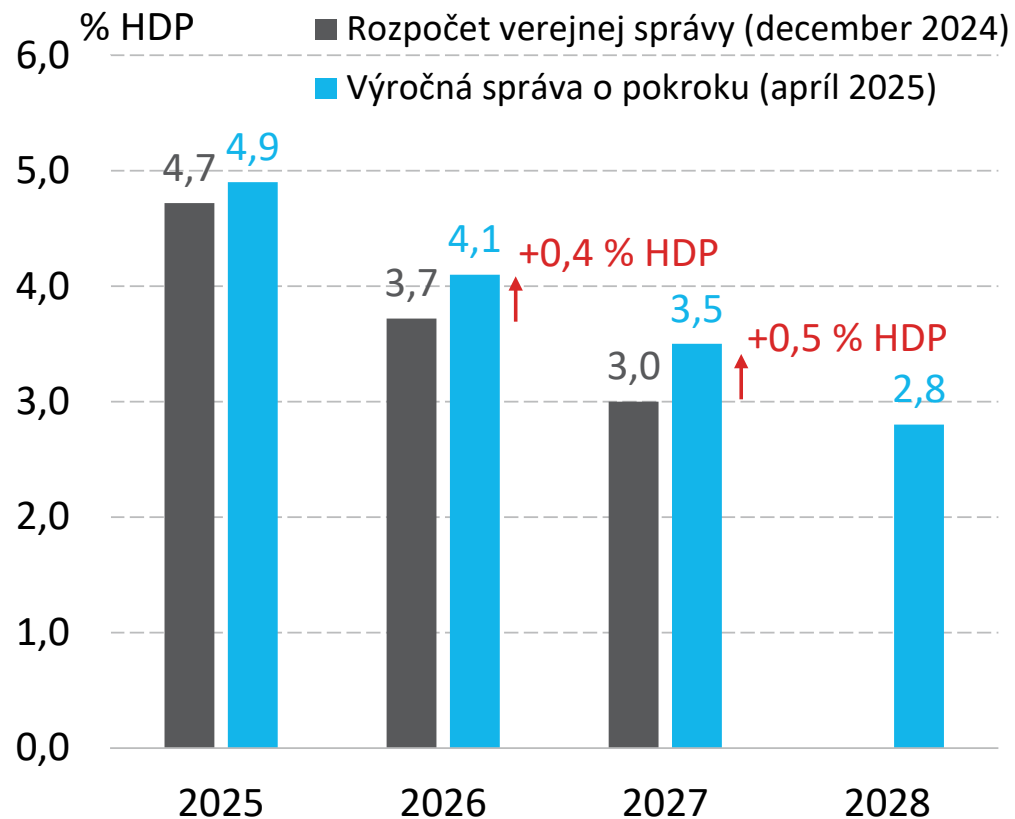

Zdroj: EK, MF SR, RRZ

- Deficit vo výške až 4,1 % HDP v roku 2028 (na konci strednodobého plánu) a dlh okolo 70 % HDP a naďalej rastúci
- O 10 rokov neskôr by sa deficit vplyvom starnutia zhoršil o dodatočných 1,5 p.b. HDP a dlh by smeroval k 90 % HDP (NPC scenár)

Uvoľnenie vládných rozpočtových cieľov sa javí byť nadmerné **RRZ**

Rozpočtové ciele vlády pre deficit

Zdroj: MF SR

- Podľa Rady môže byť čiastočné uvoľnenie rozpočtových cieľov opodstatnené vzhľadom na zhoršenie ekonomického vývoja
- Prezentovaná miera uvoľnenia sa javí byť nadmerne pesimistická a neopiera sa o nezávislé odhady Výboru pre makro-ekonomické prognózy
- RRZ odhaduje v prípade zásadných reštrikcií v medzinárodnom obchode zhoršenie deficitu 0,4 % HDP, do roku 2027
- V pravdepodobnejšom prípade čiastkovej dohody by bol negatívny dopad miernejší

Strednodobý (pasívny) fiškálny výhľad

Strednodobá prognóza vývoja základných ukazovateľov rozpočtu podľa RRZ

(ESA 2010, % HDP)	2024	2025	2026	2027	2028	2029
RRZ scenár (saldo hospodárenia verejnej správy)	-5,3	-5,0	-5,3	-5,2	-5,7	-5,5
Štrukturálne saldo	-4,3	-4,8	-5,2	-5,1	-5,6	-5,6
Hrubý dlh VS	59,3	60,9	63,0	65,7	68,5	71,4
Čistý dlh VS	51,0	53,2	56,3	59,6	62,4	65,3
p.m. Štrukturálne saldo (obrana 2% HDP)	-5,1	-4,4	-4,9	-5,1	-5,5	-5,5

Zdroj: ŠÚ SR, RRZ

- Podľa RRZ dosiahne deficit verejnej správy v roku 2025 úroveň **5,0 % HDP**, čo predstavuje pokles o **0,3 p.b. oproti úrovni roku 2024**
- **Štrukturálny deficit postupne narastá z 4,3 % HDP v minulom roku na neudržateľných 5,5 % HDP v roku 2029 pri vyhladených výdavkoch na obranu** (ak sa neprijmú dodatočné opatrenia)
- Dlh bude nad horným limitom dlhovej brzdy v roku 2029 o viac ako 21 p.b.

Deficit 2025 zhoršujú najmä vyššie investície a nižší výber daní **RRZ**

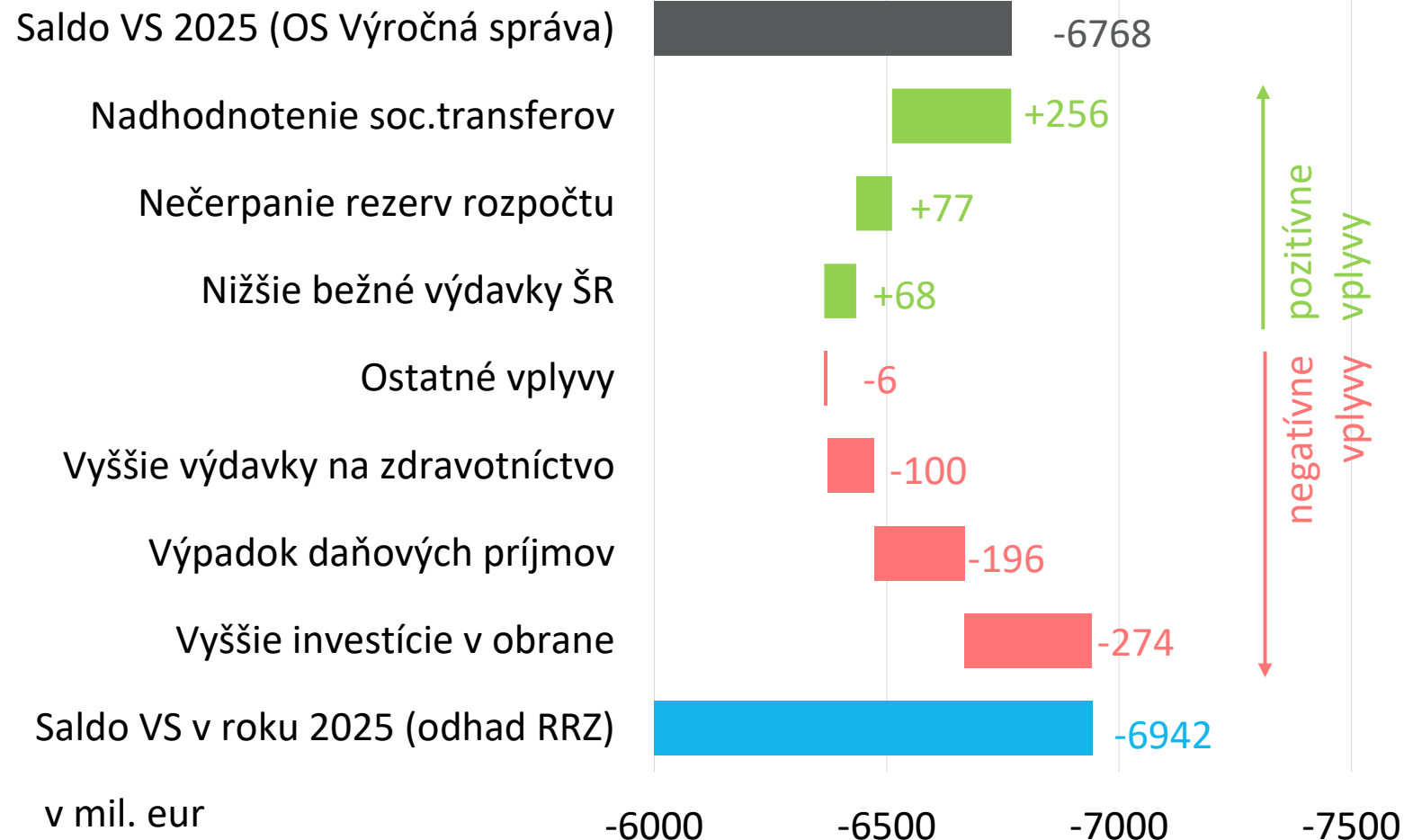
- Deficit odhadovaný RRZ pre tento rok voči odhadu vlády zhoršujú:

- Vyššie investície, najmä obrana a nová nemocnica v BA
- Nižší výnos daňových a odvodových príjmov

- Úspory, resp. krytie rizík:

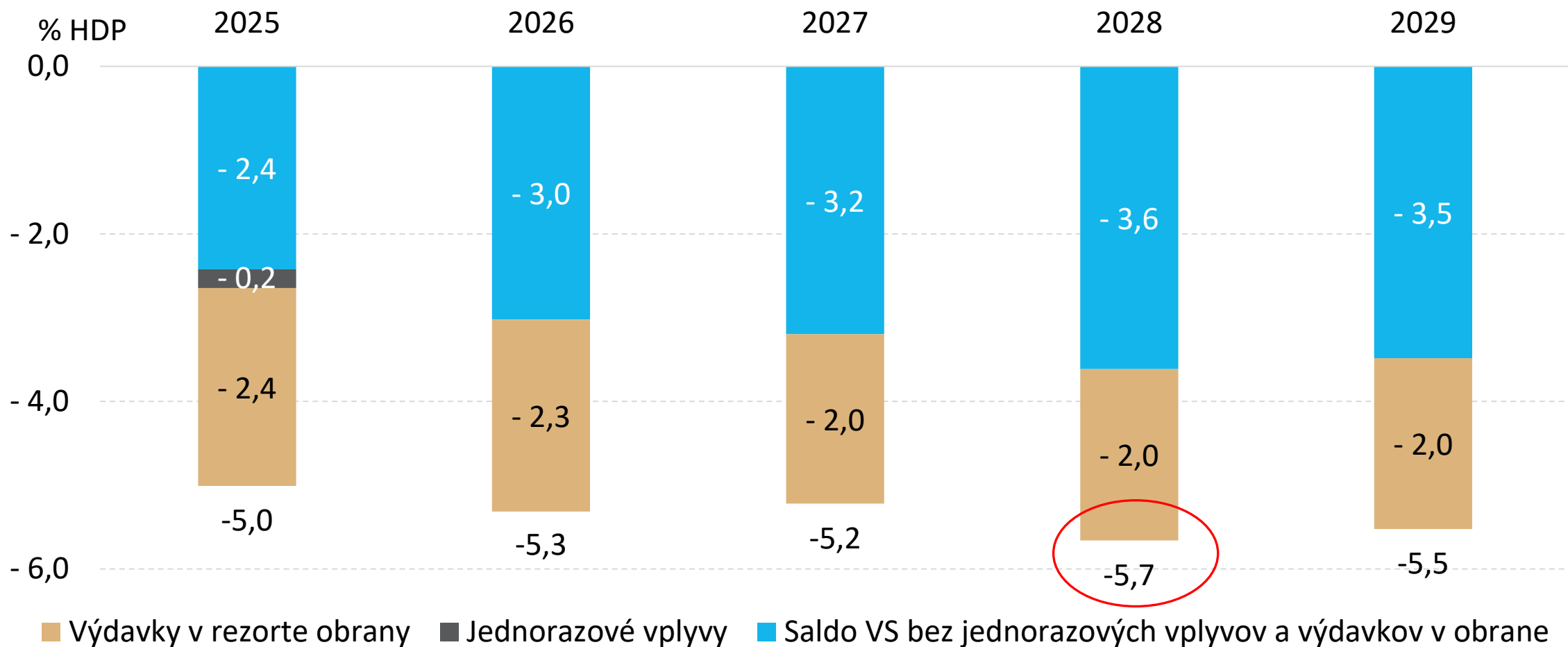
- Úspora v sociálnych transferoch
- Rozpočtové rezervy

Odhad salda VS pre rok 2025 – rozdiely voči odhadu vlády

Deficit v najbližších rokoch rastie aj bez energodotácií a obrany **RRZ**

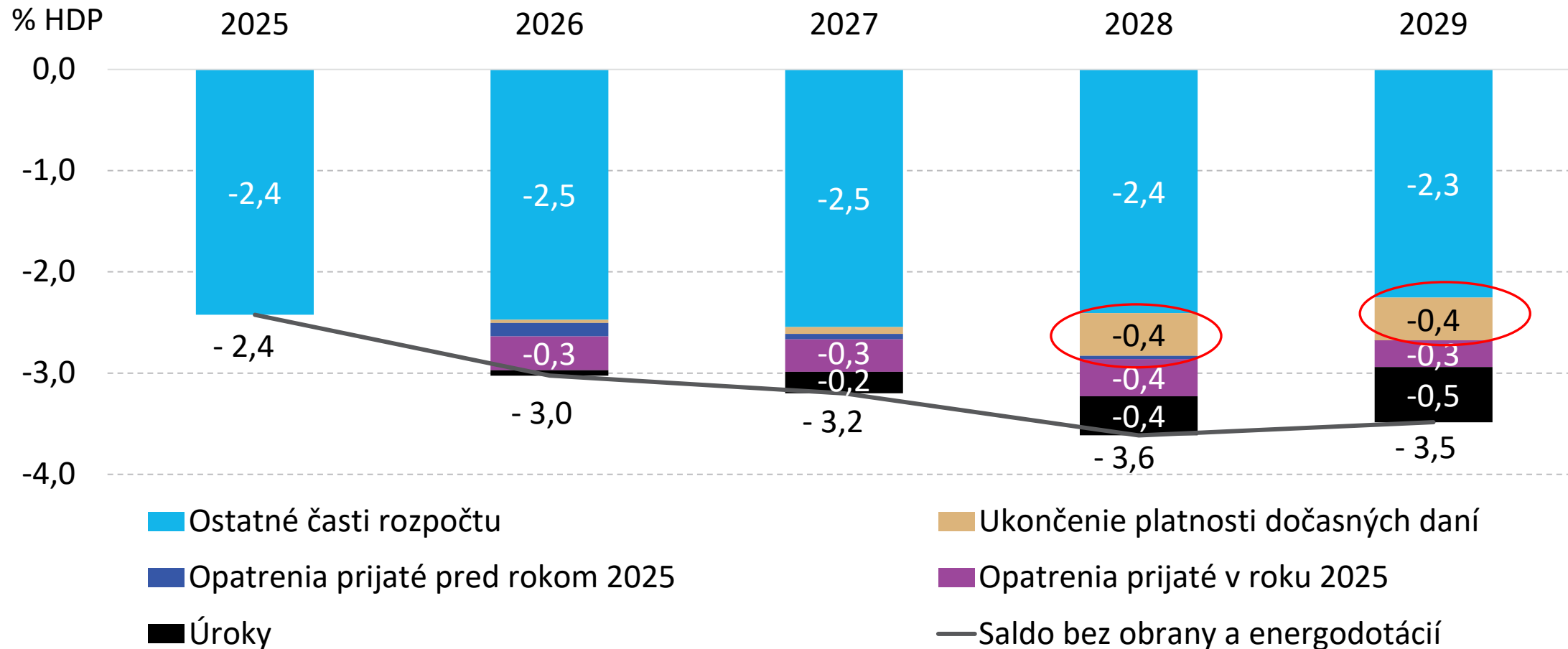
Vývoj salda hospodárenia VS v rokoch 2025 až 2029 v scenári RRZ

Zdroj: RRZ

Za nárastom deficitu sú najmä úroky a opatrenia vlády

Príspevky k zmene upraveného salda (bez obrany a energodotácií) voči roku 2025

Zdroj: RRZ

Odhady vývoja vs. ciele vlády

Porovnanie strednodobého vývoja salda a dlhu VS očakávaného vo výročnej správe o pokroku s prognózou RRZ

(ESA 2010, v % HDP)	2024 S	2025	2026	2027	2028
Saldo VS - APR 2025-2028 (ciele vlády)*	-5,3	-4,7	-4,1	-3,5	-2,8
Saldo VS - prognóza RRZ	-5,3	-5,0	-5,3	-5,2	-5,7
- rozdiel		-0,3	-1,2	-1,7	-2,9
Hrubý dlh VS - APR 2025-2028 (ciele vlády)*	59,3	59,6	62,2	62,8	62,6
Hrubý dlh VS - prognóza RRZ	59,3	60,9	63,0	65,7	68,5
- rozdiel		1,4	0,8	2,9	5,8
<u>Memorandové položky:</u>					
Saldo VS - APR 2025 (fiškálny výhľad)	-5,3	-4,9	-5,3	-5,8	-5,5
Hrubý dlh VS - APR 2025 (fiškálny výhľad)	59,3	61,1	63,3	66,3	68,9

*- údaj pre rok 2025 zodpovedá schválenému rozpočtu verejnej správy na roky 2025-2027, údaje 2026-2028 vychádzajú z cieľov zverejnených vo výročnej správe

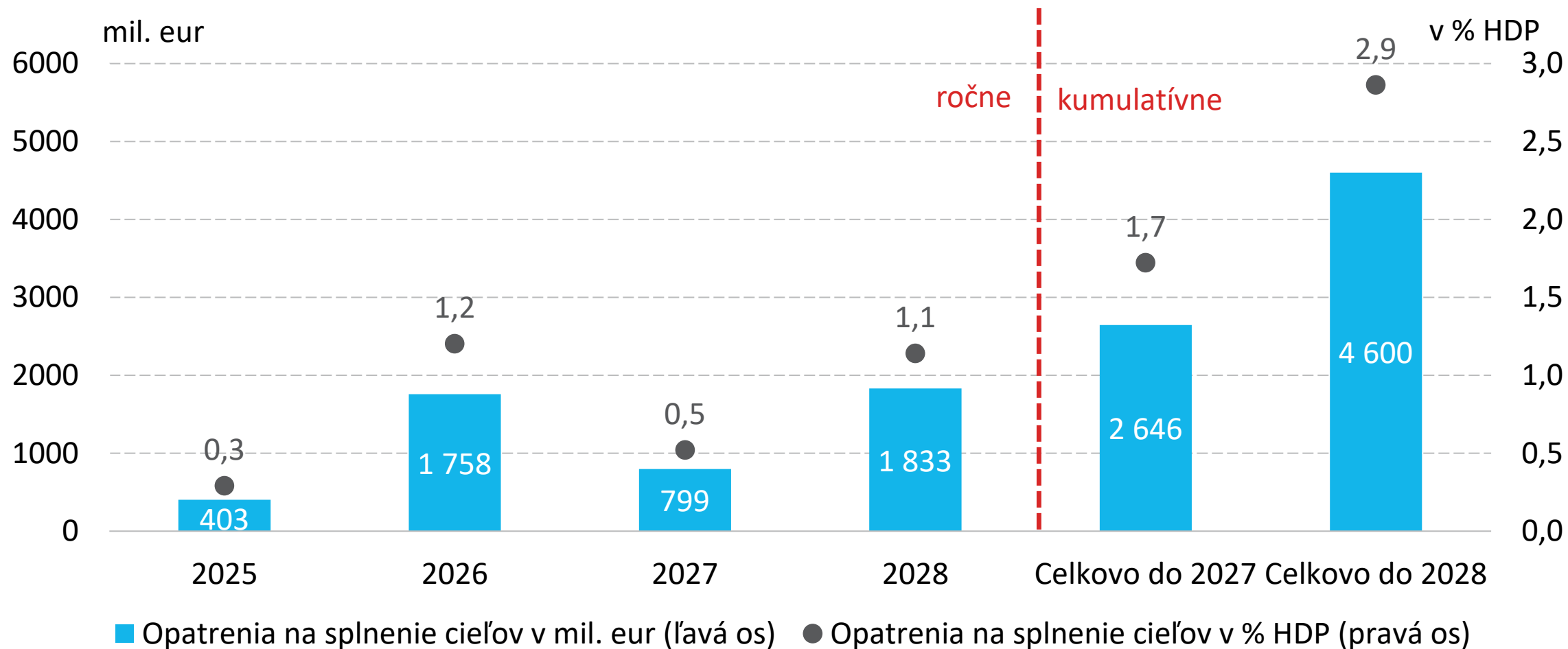
Zdroj: ŠÚ SR, MF SR, RRZ

APR - Výročná správa o pokroku

Scenár RRZ predstavuje prognózu vývoja zostavenú RRZ pri aktuálne dostupných informáciách a za predpokladu, že nebudú prijaté žiadne dodatočné opatrenia.

- Vláda už po roku uvoľňuje rozpočtové ciele pre roky 2026 a 2027 o 0,4-0,5 % HDP a odkladá cieľ zníženia deficitu pod 3 % HDP do roku 2028.
- Napriek uvoľneniu rozpočtových cieľov si ich dosiahnutie bude podľa RRZ vyžadovať dodatočné opatrenia pre rok 2026 za 1,2 % HDP (1,8 mld. eur), pre rok 2027 za 0,5 % HDP (0,8 mld. eur) a pre rok 2028 za 1,1 % HDP (1,8 mld. eur).

Opatrenia na plnenie cieľov podľa RRZ

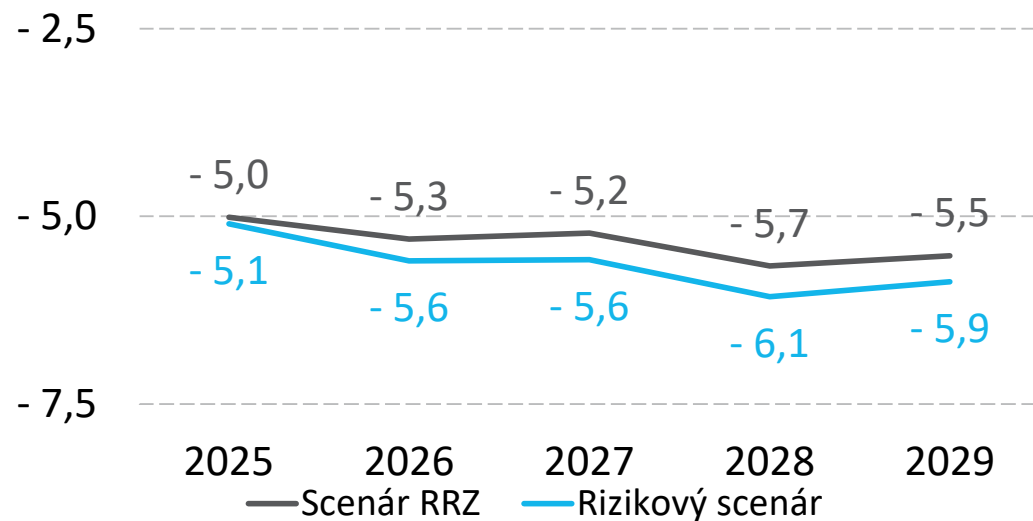
Zdroj: MF SR, RRZ

Vývoj verejných financií v rizikovom scenári obchodnej vojny

- Najväčším makroekonomickým rizikom pre fiškálnu prognózu RRZ je zavádzanie dovozných ciel v medzinárodnom obchode.
- Z dôvodu veľkej neistoty a častých zmien však reštriktívnejšie nastavenie nebolo zohľadnené v prognóze RRZ, ale bolo spracované ako samostatný rizikový scenár.

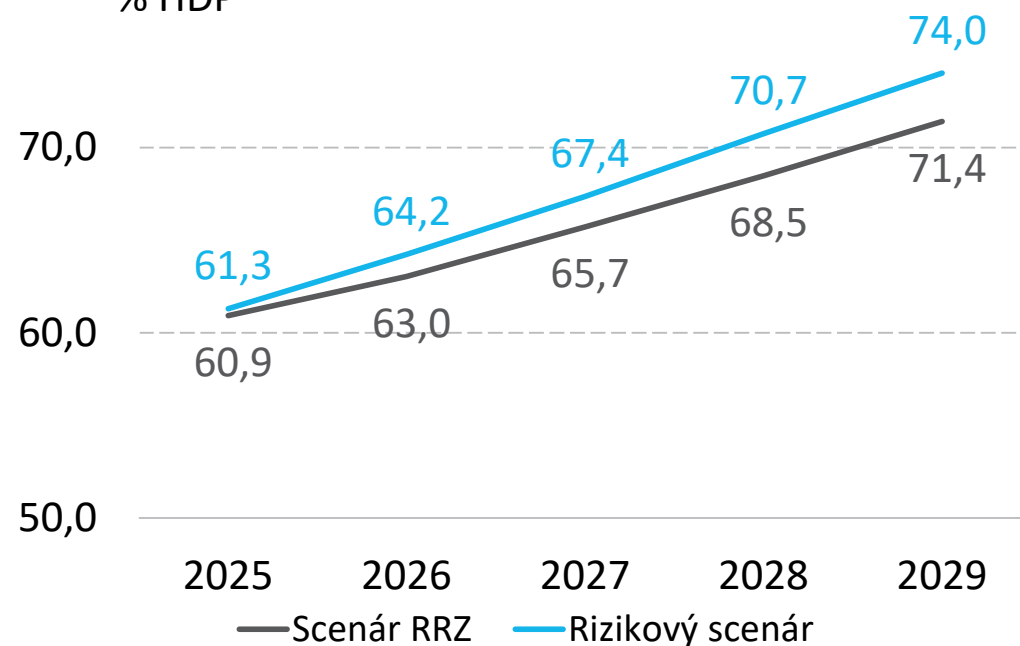
Vývoj salda VS v rizikovom scenári

0,0% HDP

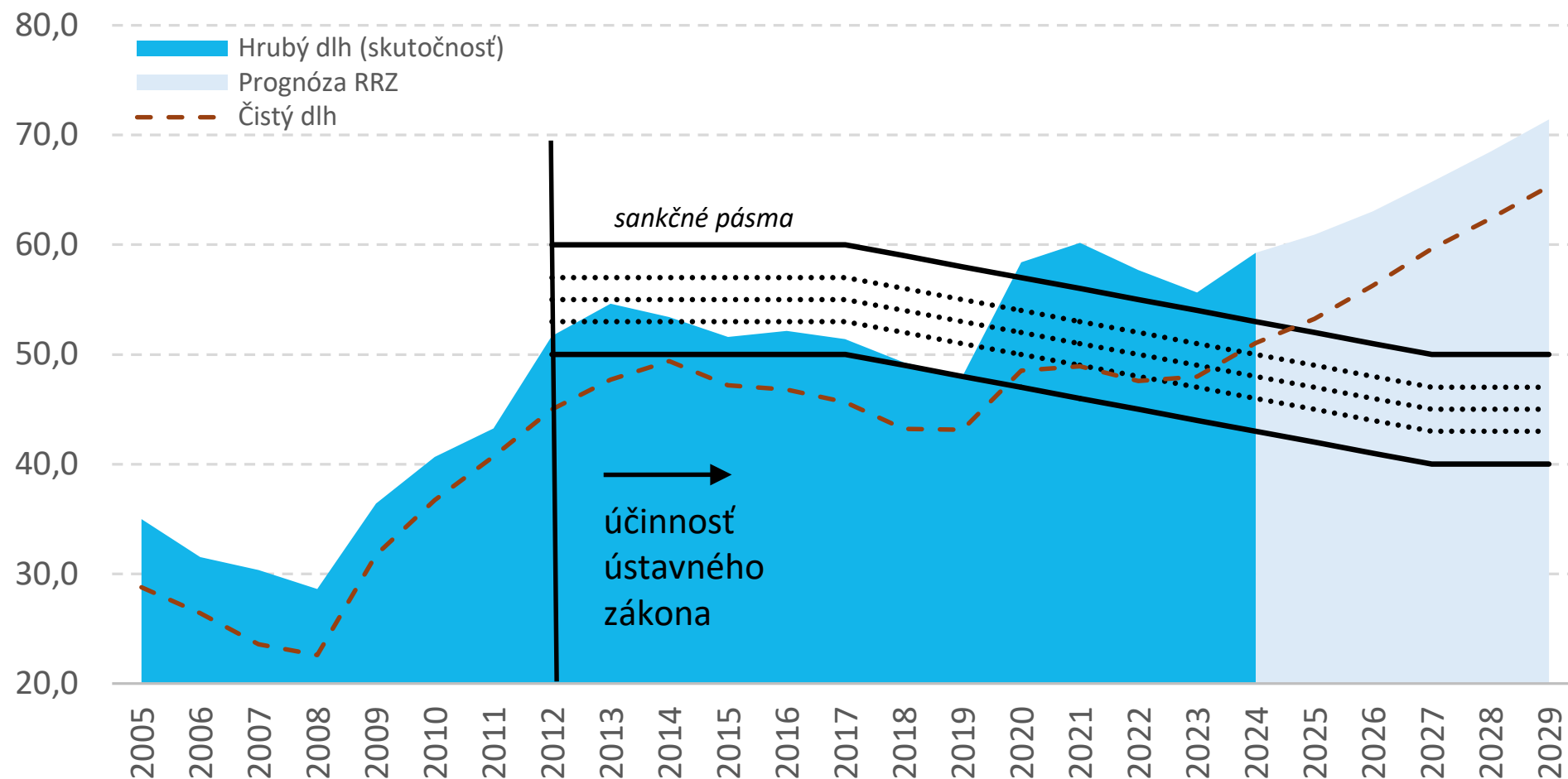

Vývoj hrubého dlhu VS v rizikovom scenári

80,0
% HDP

Bez dodatočnej konsolidácie môže hrubý dlh stúpnuť až na úroveň 71,4 % HDP na konci roka 2029 a ďalej rastie

Zdroj: ŠÚ SR, RRZ

Rozdielne hodnotenie limitu v roku 2024 medzi RRZ a MFSR

- Podľa Rady došlo v roku 2024 k prekročeniu stanoveného nominálneho limitu verejných výdavkov (národného pravidla), ale tempo rastu čistých výdavkov (európske pravidlo) bolo splnené
- Podľa hodnotenia MFSR boli obidve pravidlá splnené
- Dôvodom odlišného hodnotenia je iný odhad eurofondov a spolufinancovania

Tabuľka: Porovnanie odhadu objemu eurofondov a spolufinancovania medzi RRZ a MF SR

(mil. eur)	MF SR		RRZ		Rozdiel	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024
1. Prostriedky financované z rozpočtu EÚ	3 339	2 421	3 672	2 131	333	-289
- Eurofondy	3 012	1 370	3 344	1 081	332	-289
- POO	181	860	181	860	0	0
- Granty EÚ	146	191	146	191	0	0
2. Spolufinancovanie	596	357	565	462	-31	105
- Eurofondy	585	353	553	459	-31	105
- Granty EÚ	11	4	11	4	0	0

- Údaje použité MF SR nevzali do úvahy niektoré potrebné úpravy, ktoré odhad RRZ už zohľadňuje – napr.: opravu energopomoci (v roku 2024 financovaná z národných zdrojov, nie z eurofondov)
- Potreba zjednotenia postupu

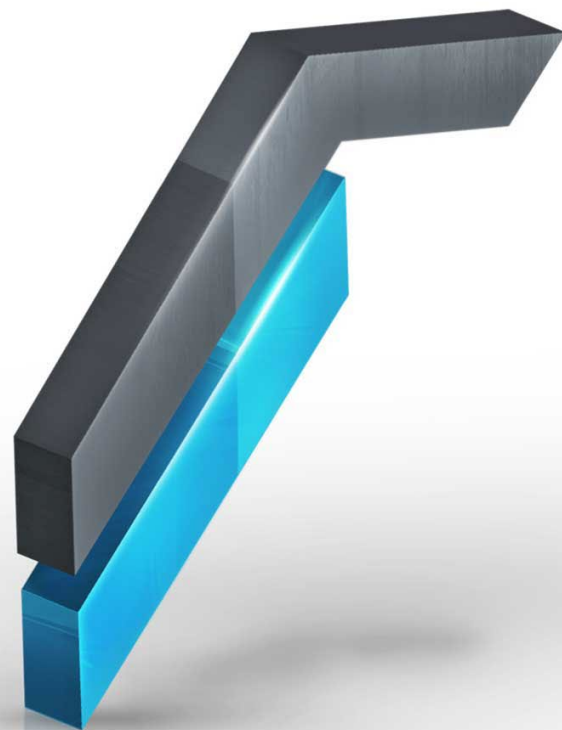

© Rada pre rozpočtovú zodpovednosť

TWIN CITY B

Mlynské nivy 12
821 09 Bratislava
Slovakia

www.rrz.sk

Ďakujem za pozornosť!